

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124.)

Zondag 26 Juli 1908. N°. 1595.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere buitenland en Ned.-Indië per jaar f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f —.10. Abonnementen worden aangenomen door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. Advertenties: van 1 tot 6 regels f 1.20, voor elke regel meer f —.30. Aanvragen en vermelding van lieftedevoten f —.12 per regel.

„Een Leidzman tot levende fontein.“

Want het Lam, dat in het midden des troons is, zal ze weiden, en al een leidman zijn tot levende fontein der wateren; en God zal alle tranen van hunne oogen afwischen. Openb. VII: 17.

In ons waterrijk land wordt de diepe zin van de waterlaar der Schrift zoo zwak gevoeld. Gebrek aan water is onder ons zoo uiterst zeldzaam, en eer is overlast van 't water kenmerk van ons doorwekt polderland. En als we dan in de Schrift lezen van „hijgen naar de waterstroom“ en van „dorsten“ naar den levenden God, dan moge ons dit als beeldspraak boeien, maar 't gaat buiten eigen ervaring om. Of wie heeft ten onzen, koortschitte nu uitgenomen, ooit een dorst gekend, dat hem de tong aan het verhemelte kleefde? Of wie zou er onder ons een gaver der reddende leide in zien, zoo broederhand hem niet anders toereikte dan... een beker koud water?

Als we de Schrift opslaan, hebben we te doen met landstroken, waar water de groote levensvraag is. Hoe aan water te komen in de woestijn, hoe aan water te geraken in de dorre vlakten, hoe de akkers te besproeien als de regen uitblijft. Lees het bij Joel, wat een jaar van droogte in Israel was. Een kermen om water in stad en dorp, dat „elk beest des velds naar God schreeuwde“, en een ieder „rouwklagde en zich met den zak omgordde“, en de priester „hulde bij het altaar“.

Wij zijn teleurgesteld als de lucht betrekt en de wolken komen opzetten, maar in Israel werd de donkerheid der wolken met vreugdegehoop begroet, en Mozes noemt ze „de schat van God“ (Deut. 28: 12). Hij sprak toch: „De Heere zal u opendoen zijn goeden schat, den hemel, om aan uw land regen te geven“. De Heere is de Rotssteen, de grond van Israels vertrouwen, maar toch ook de Rotssteen, waaruit het water komt. Hij is onze levende bron, bij Hem is „de Fontein des levens“. En waar men bij het hooren van een „fontein“ ten onzen denkt aan een gekunstelde fontein op plein of buitenplaats, is voor Israel de fontein een springader waar stroomden des levend en waters zich uit opbuigen en afvloeien over het dorre veld. „Levend water“ is voor Israel water dat vanzelf kwelt en springt en altoos ritselend en bruisend is, in tegenstelling met de bak of put, waarin het water stil ligt en dood lijkt. En van daar dat bezingen van God, den Almachtige, als een levende Bron van rijk en heerlijk leven, als de Fontein des levens, uit Wien alle creatuur het leven toespant en bevoelt.

Eerst zoo dit klaar voor u staat, kunt ge dan ook de heerlijkheid gevoelen van wat tot Johannes op Patmos van „het Lam, dat in het midden des troons is“, werd gezegd; dat namelijk, dat het Lam Gods ons zijn zal een „Leidzman tot levende fontein der wateren.“

Uw Jezus u een Leidzman tot levende fontein!

Wat houdt dit in?

Ge zijt op weg. Ge gaat op dien weg voort. Ge staat niet stil. Ge blijft niet waar ge waart noch die ge waart. Ge beweegt u naar iets toe. Ge gaat af op een doel. Ge volgt een bestemming. De plant blijft die te is en vegeteert, de mensch niet. Als ge in den dierenrijk na jaren den leeuw terug vindt, is het altoos dezelfde leeuw; en dat blijft die leeuw tot hij den kop vol majesteit ten leste buigt, zijn manen vallen af, en sterft. Maar niet alsoo de mensch. De mensch die eender blijft, zondigt tegen zijn leven en tegen zijn God, die hem dit leven schonk. De plant staat geworteld, en blijft waar ze uitschoot. De leeuw komt uit zijn hol en kiest zijn hol weer. Alleen de mensch heeft een weg en is op weg. Kiest hij nu den goeden weg, dan loopt deze zijn weg uit op het leven. En van daar dat Jezus ons zijn Evangelie gaf in deze raadselachtige spreuk: *Ik ben voor u de weg, de waarheid, en het leven.* Niet maar een weg, doch de weg; de ware weg, en daarom de waarheid; en dus ook de weg, die uitloopt op het leven.

Druk zijn, altoos u bewegen, u keeren en omvleuen, en op en nedergaan, is nog niet het beuandelen van een weg. Een weg onderstelt, dat ge vooruit komt, dat ge een vaste richting volgt, dat ge na tien jaren levens heel een eind van dien weg hebt afgelegd, en nu op een heel ander punt, veel nader aan uw doel, u bevindt, dan ook, dat ge bij uw sterven het eind-

punt op uw weg bereikt hebt, waar uw Jezus u opwacht.

Niet, als of ge een ander mensch waart geworden. Altoos dezelfde mensch, met uw eigen karakter, met uw eigen gaven en eigen levensroeping. Maar dat alles ontwikkeld, rijker en voller geworden. Altoos dezelfde mensch, maar nu met het stuk van den weg achter u, dat toen voor u lag, en daarom uw levensdoel, uw eeuwige bestemming, uw God, en het Vaderhuis zooveel naderbij.

Wie nu dien weg alleen opgaat, verdooit. Het is met dien levensweg als met den weg in de woestijn. Er is niets afgebakend. Er ligt geen spoor. En in het rulle zand is elke voetstap verdwenen. Alleen de gids kent dezen weg. Zonder leidman is deze weg niet te ontdekken. De leidman in de woestijn kent dien weg aan den loop der starren, aan de richting van de hemelstreek, aan een bron, aan een oase, aan een rots te midden van het zand, en ook uit eigen heugenis. En zoo ook kan op den weg, dien uw geest heeft te volgen, alleen hij u leiden, die de teekenen des hemels verstaat, ziet wat u ontgaat, en instinktief voelt, wat gij niet merkt. En die Leidman nu op uw levensweg kan alleen uw Heiland, uw Jezus voor u zijn. Ge ziet hem niet, en toch is hij bij u. Ge waant alleen te zijn, en toch is hij het die u onzichtbaar dringt en op den weg vooruit stuwt. En waar gij afdoelen zoudt, fluistert hij het u zoo teederlijk in het oor: *Niet daarheen, hier gaat de weg!*

En zoo gaat dan, wie door Jezus geleid wordt, stilgerust en blijmoedig op zijn levensweg voort.

Wie in hoogten waan van eigen wijsheid riep: „Ik heb geen leidman van noode, zelf zal ik mij dien weg wel banen“, die vermoet zich levenslang, en doolt altoos om hetzelfde punt om. En als het leven voor hem uit is, is hij geen stap gevorderd. „De weg der goddeloosheid zal vergaan.“

Maar zoo doen de meesten niet. Schier ieder wil een leidman hebben, en in gansch een menigte bieden de leidslieden zich hiertoe aan. Jezus willen ze niet. Het Lam mag hun leidman niet zijn. Maar onder de kinderen der menschen kiezen ze, naar eigen zin en neiging, zich een leidman op den levensweg uit. Een machtigen geest, een groot denker, een slim berekenaar, een streeler van hun zin en lust, een profeet die brood eet, maar hun gouden bergen belooft, een grootdoener, een grootspreker, een man wiens roem en naam onder de kinderen der menschen uitgaat.

En zulke leidslieden uit de kinderen der menschen volgden, komen ze dan ook tot de wateren die hun dorst zullen lesschen. Maar het zijn gegraven putten, waaruit zij zich zelf den drinken moeten, of erger nog, „gebroken bakken“, waaruit het water door de reuten wegsijpelt.

Ze vinden goud en geld, ze vinden eer en invloed, ze winnen rijke gedachten en rijken kunstzin. Maar als straks de eeuwigheid over hen wordt ingeluid, azen de erven op hun goed, breekt hun invloed weg als een rietstam, en vergaat al hun denken en hun kunstrijk zinnen in het niet.

Tot „levende fontein“ brachten die leidslieden uit de kinderen der menschen hen nimmer.

De misleiden gaan, gelijk ze gekomen zijn, en het einde is één jammerlijk fiasco, één geestelijk bankroet van heel hun leven.

Jezus alleen is de Leidman tot de levende, nooit teleurstellende, altoos springende fontein; omdat Jezus u in uw hart aangrijpt, in uw ziel verrijkt, van binnen uit u bewerkt, het gij uit uw levensbloed uitzuivert, en het eeuwige in u rijpen doet.

Ook hij wil wel, dat ge 't geld en goed op uw weg opdraagt, maar om er over te rentmeesteren in zijn naam. Ook hij legt wel invloed en gezag in uw hand, maar om ze te besteden tot Gods eer. Ook hij kweekt wel denkkraft en kunstzin aan; maar als een kleed voor dit leven. En onder dit alles door blijft hoofdzak de werking ervan op uw hart. Of het u een aanknooping gaf aan de eeuwige beginsele; of het iets in u ontkiemde deed, dat breed zijn takken in het eeuwige kan uitspreiden; of het de liefde in u tot een macht, het geloof in u tot een sterkte, de hope in u tot een altoos wenkend levensdoel maakte; of het beeld van uw God in u iets van Zijn trekken ging vertoonen; of het kind-zijn u uw Vader deed vinden, of het u bezielde en bezielende gemeenschap gaf met den levenden God.

Laat dan straks ook bij u sterven, geld en goed, eer en invloed, denkkraft en kunstzin u ontvallen, dan hebt ge nog

niets verloren; want de winste in het hart blijft. Wat van het eeuwige in uw hart ontloek, sluit aan aan het eeuwige daarboven; en voor dorheid zijn er dan stroomden des levens, en voor verdorste dorst een altoos springende fontein van heilige vreugde.

De leidslieden uit de kinderen der menschen bieden u een ruiker van bloemen, die, als het eind van den weg bereikt is, verwelken in uw hand; maar als het Lam uw leidman mocht zijn, komt ge uit bij de zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon van God, en verkwikt ge u aan „den boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijn vrucht.“

Officiële Berichten.

WERKENDAM, 20 Juli. Na enkele weken van spanning verblijde de Heere onze gemeente weder, doordat Ds. J. Ozinga voor het ontvangen beroep bedankte. I. d. Zondag werden de banden der gemeenschap opnieuw versterkt en toonde de predikant en gemeente elkaar hunne wederzijdsche liefde en waardeering.

Namens den Kerkeraad sprak Br. Ruitenbergh een woord van dank, en wenschte hij onsen geachten herder en leeraar Gods nabijheid op zijn verdere levensreis toe, waarna te samen Ps. 122: 3 werd aangeheven.

Spare de Heere hem en zijn huisgezin voor onze gemeente en worde zijn werk bij aan- en voortgang voor velen ten zegne.

Door mij is voor het beroep naar Heerjansdam bedankt, daar ik geene beslisning kan nemen omtrent mijn al of niet gaan naar Zuid-Afrika vóór einde Augustus.

M. UYTENBROUW.

Adres: Ds. J. van Andel.

Gorinchem, 22 Juli 1908.

Geref. Kerk van Kampen.

De Kerkeraad der Geref. Kerken of anderen gelieven de stukken voor den bijzonderen Kerkeraad op te zenden aan den scriba J. A. G. de Waal.

Namens den Kerkeraad voornoemd:

DE WAAL, scriba.

Kampen, 17 Juli 1908.

AGENDUM. Voor de Vergadering van Geref. Kerken in de Classis Gouda, te houden D.V. op Dinsdag 4 Augustus 1908, aanvang voormiddag 9 uur, in de Noorderkerk aan de Turfmarkt te Gouda.

1. Opening namens de roepende Kerk.
2. Onderzoek der Credentia's.
3. Aanwijzing van het Moderamen.
4. Lezing en vaststelling der Notulen.
5. Ingekomen stukken.
6. Behandeling van Instructien.
7. Rapport van de Deputaten der Particuliere Synode.
8. Behandeling van het Concept-Huishoudelijk Reglement.
9. Finantiële zaken. Inzing der collecten voor de Theologische School en de Zending.
10. Nazien der boeken van de Dep. voor de verschillende collecten.
11. Vaststelling der begroting voor de hulpbehoevende Kerken.
12. Benoemen volgens art. 13 en 19 van het Huishoudelijk Reglement.
13. Rondvraag naar art. 41 K. O.
14. Regeling der vacaturebeurten.
15. Aanwijzing van de roepende Kerk voor de volgende vergadering.
16. Toepassing (zoo noodig) van art. 43 K. O.
17. Lezing der korte notulen.
18. Sluiting der Vergadering.

Namens de roepende Kerk van Oudewater. A. VAN DIJK, Praeses. A. F. DERKSEN, Scriba.

Vergadering van de Particuliere Synode van de Gereformeerde Kerken in Noord-Brabant en Limburg, gehouden te Breda den roden Juni 1908.

In het Moderamen nemen zitting Ds. A. J. Mulder praeses, Ds. W. Bosch assessor, Ds. L. G. Goris 1ste scriba, Ds. A. Brummelkamp 2de scriba.

De notulen worden gelezen en onveranderd goedgekeurd. Ingekomen stukken: Schrijven van Ds. E. Ph. Pl. te A., en schrijven van broeder H. D. te Venlo.

Door den Penningmeester van de Kas voor hulpbehoevende Kerken in de Provincie en door den Provincialen Quastor wordt rapport uitgebracht. Hun wordt dank gezegd voor hun beheer. Br. A. C. van Drimmelen brengt rapport uit als penningmeester van de Evangelisatie in Noord-Brabant en Limburg. In ontvangst en uitgaaf f 5052.14. De Kas sluit met een na-deel saldo van f 21.04. Voor zijn belangloos beheer wordt hem dank gezegd.

Zakelijk rapport van den Evangelisatie-arbeid wordt uitgebracht door Ds. L. G. Goris, scriba van Deputaten. Hem wordt dank gezegd voor zijn keurig rapport.

Uit deze mededeelingen blijkt de moeilijkheid om een gebouw te Venlo te bouwen. Ernstig wordt de vraag besproken: moet een lokaal gekocht of gebouwd.

Aan Deputaten wordt machtiging verleend om naar bevid van zaken te handelen.

In verband met de concept-regeling voor het verband met de Theol. Faculteit der Vrije Universiteit adviseert de synode tot aanneming met wijziging van art. 15.

Het voorstel van de classe Almkerk, dat de Generale Synode haar werkzaamheden regelt gelijk dat door de classis Zwolle is voorgesteld, wordt aangenomen.

Aan de kerken van Sprang, Waardhuys, Helmond, Helenaveen, en Moerdijk wordt hulp toegezegd.

Aan Ds. Binnema wordt opgedragen de catechisatie te Helmond te houden.

Het voorstel van de kerk van Veen in de classis 's Bosch, betreffende art. 36 Geref. geloofsbelijdenis, wordt niet overgenomen, en te dien opzichte uitgesproken: de Particuliere Synode, van oordeel, dat de bekende sinsnede uit art. 36 onzer Geref. Belijdenis door de Synode van Utrecht van 1905 geschrapt, wel had kunnen blijven en een verklaring aan den voet van dat art. deze sinsnede betreffende, met het oog op de omstandigheid verkieslijker ware geweest, kan zich met het voorstel van de classis 's Bosch en de kerk van Veen, in deze materie niet vereenigen, wil wel degelijk schriftuurlijke gronden voor haar besluit door de genoemde Synode zijn bijgebracht.

Ook wordt aangenomen een voorstel van de classis 's Bosch, betreffende art. 36 Geref. geloofsbelijdenis, wordt niet overgenomen, en te dien opzichte uitgesproken: de Particuliere Synode, van oordeel, dat de bekende sinsnede uit art. 36 onzer Geref. Belijdenis door de Synode van Utrecht van 1905 geschrapt, wel had kunnen blijven en een verklaring aan den voet van dat art. deze sinsnede betreffende, met het oog op de omstandigheid verkieslijker ware geweest, kan zich met het voorstel van de classis 's Bosch en de kerk van Veen, in deze materie niet vereenigen, wil wel degelijk schriftuurlijke gronden voor haar besluit door de genoemde Synode zijn bijgebracht.

Benoemen. Als afgevaardigde ter Generale Synode worden gekozen de Ds. W. Bosch en J. A. Goedbloed, primi; A. C. van Lummel, te Klundert en J. R. de Mildt, te 's Bosch, primi; H. Schreuders, te Veen en W. N. de Leeuw, te Almkerk, secund. Tot curator der Theol. school wordt benoemd Ds. W. Bosch, secundus J. A. Goedbloed. Deputaat voor de Generale Kas voor hulpbehoevende Kerken Ds. E. Zwiers, te Willemstad, primus; A. J. Mulder, te Klundert, secundus. Tot Prov. Quastor wordt benoemd Oud. W. N. de Leeuw, te Almkerk, secundus Ds. W. Bosch, Deput. hulpbeh. kerken in de Prov. oud. A. Oost, J. Verhagen, en J. Maris, te Oudemol bij Fynaert, penningmeester. Deput. art. 13 D. K. O. Ds. L. G. Goris, A. Brummelkamp, oud. W. N. de Leeuw. Deput. art. 49 D. K. O. Ds. W. Bosch, J. Bosch Jr., A. Brummelkamp, J. A. Goedbloed (advies), A. J. Mulder. Deput. voor den Evangelisatie-arbeid herbenoemd met verandering van Ds. J. C. Aalders in de plaats van Ds. J. M. Mulder. Archiefbewarende kerk 's Hertogenbosch.

De Part. Synode van 1909 zal gehouden worden te Almkerk in de eerste helft van Juni saam te roepen door de kerk van Almkerk.

Namens de Particul. Synode: A. BRUMMELKAMP, Adjunct-Scriba.

Kort verslag der verdaagde zitting van de Part. Syn. van Zuid-Holland ten Z. gehouden 23 Juni te Gorinchem.

In 't vorig verslag werd onder de deput. voor de zending uit de classis Rotterdam bij vergissing niet opgenomen Ds. C. B. Bavinck van Rotterdam.

Op deze Vergad. wordt besloten dat Z. Holland ten Z. zich in de zaak van Ds. E. Th. P. v. A. tot de Gen. Syn. zal wenden.

Een schrijven der classis Schiedam inzake art. 13 D. K. O. zal worden beantwoord met een desbetreffend verzoek aan die classis. De gevraagde mededeelingen van den Curator der Theol. school worden gelezen en voor kennisgeving aangenomen.

Deput. art. 11 en 13 D. K. O. willen de nog benoemde f 300 vinden door omslag over de classes volgens dit percentage: Barendrecht 12 pCt. Brielle 6 pCt. Dordrecht 18 pCt. Gorinchem 12 pCt. Rotterdam 30 pCt. Schiedam 22 pCt.

Het bezwaarschrift uit Rotterdam a. wordt behandeld. Het moderamen ontvangt opdracht, in mondelinge samenspreking met de comm. van bewaarders de beslissing der Part. Syn. mede te deelen en toe te lichten.

In plaats van den sec. afgew. ter Gen. Syn., oud. Schippers, die zich niet beschikbaar wenscht te stellen, wordt gekozen oud. Troost.

De praeses sluit de vergadering der Part. Synode.

Op last der Particuliere Synode: G. L. GORIS, Adjunct-Scriba.

Buitenland

Duitschland. De algemeene Lutherische conferentie.

Het werd gevraagd, dat dit jaar in den boezem van de algemeene Lutherische conferentie een scheuring zou ontstaan. Doch dit is niet geschied. Want bij een laatste vergadering der engere conferentie op het einde van April te Maagdenburg gehouden, werd een voorstel aangenomen, waardoor de leden der conferentie verdeeld worden in drie relatief zelfstandige groepen. De eerste groep bestaat uit Lutherischen, die tot een landskerk behooren; de tweede groep bestaat uit leden van Vrije Lutherische kerken en uit leden van landskerken die met de beginselen der Vrije Lutherischen instemmen; de derde groep wordt gevormd door Lutherischen die tot de Pruisische Unie behooren.

Ook is eene bepaling van de wet op de kerkelijke belasting van het jaar 1905 ingetrokken, die de oud-Lutherischen, of Lutherischen die tot vrije kerken behooren, zeer hard viel. Het was de bepaling volgens welke degenen, die zich bij de Lutherische kerk voegden, eerst een tijdelijk belasting voor de geüniceerde kerk moesten betalen.

Zwitserland. De Vrije kerk in Genève.

Wij deelden mede, dat in Genève staat en kerk van elkander gescheiden werden. De leiders van de Gereformeerde kerk legden het er nu op toe, om de geheele kerk met al haar verschillende richtingen bijeen te houden. Daarom werd er eene „constitueerende vergadering“ saamgeroepen. Maar het heeft die vergadering heel wat moeite gekost om eene organisatie in het leven te roepen, waarin allen konden saamgebonden worden. Voeger was in de staatskerk elk burger die Gereformerd geboren was, lid der Gereformeerde staatskerk. De liberalen stonden er op, dat deze toestand in de vrije kerk zou voortduren. De orthodoxen in Genève, evenals in Frankrijk „Evangelischen“ genoemd, verlangden dat men eene schriftelijke of mondelinge verklaring zou afleggen, bij wijze van eene belijdenis des geloofs, voordat men als lid der kerk kon toegelaten worden. De beide partijen zijn ten slotte na lange en levendige debatten tot een compromis gekomen. Dit compromis bestaat hierin, dat men wel geen verklaring behoeft af te leggen om lid van de kerk te worden, maar dat, om stemrecht in de kerk uit te oefenen, wel zekere verklaring geëischt wordt. Dit is een zonderling compromis. Men zal dus wel ten avondmaale mogen gaan zonder belijdenis des geloofs, maar het medewerken tot verkiezing van ambtsdragers is niet geoorloofd zonder onderteekening van zekere geloofsbelijdenis. Als het een van het ander in de kerk des Heeren te scheiden was!

Zeer lang is er op de constitueerende vergadering gehandeld over de vraag, of men ook vrouwen kiesrecht geven zou. Ten slotte werd in beginsel aangenomen, dat ook vrouwen stemrecht zouden hebben, doch met de bepaling dat de zaak nog nader moest bestudeerd worden, voor men daarover een definitief besluit nam. In het voorbijgaan zij opgemerkt, dat in de Vrije kerk van Waadland de vrouwen reeds stemrecht hebben.

De leden der vrije kerken van Genève kunnen ook lid worden der nieuwe organisatie. Of zij van dit recht zullen gebruik maken, is nog de vraag. Als men weet, dat in de nieuwe organisatie elke groep, naar eigen aard en eigen belijdenis, zich zal kunnen constitueren, dan is wellicht veel dat ons vreemd, ja ongerijmd in de nieuwe organisatie voorkomt, verklaard.

Inmiddels zijn vele Genève's onder leiding van Philippe Berthelier er op uit, om de staatskerk weder te herstellen. Een daartoe strekkend verzoekschrift aan den raad van state, is geteekend door 3500 burgers. Maar wij houden het er voor, dat het niet gelukken zal den vroegeren toestand op kerkelijk gebied weder te herstellen.

Noord-Amerika. Anarchisten. De Synode der Reformed Church.

Aartsbisschop Farley te New-York, en andere hooge geestelijken der Roomsche kerk op verscheidene plaatsen in het land, vooral in Chicago, hebben in den laatste tijd dreigebrieven van anarchisten ontvangen. Tot hiertoe was Amerika het dorado der anarchisten van alle landen van Europa, omdat zij zich in de nieuwe wereld geheel vrij konden bewegen. Alleen wanneer zij het in hunne redevoeringen te erg maakten, door met bloedstorting en brandschieting te dreigen, trad de politie op, ontbond de vergadering en nam de hoofdleiders in hechtenis. Vooral onder de Italianen en Polen zijn er, die hunne anarchistische beginselen tot het uiterste drijven. Eindelijk is echter het geduld der regering uitgeput, en daarom heeft zij besloten, alle anarchisten die de rust verstoren, het land uit te zetten, en naar hun vaderland terug te zenden, wanneer zij niet langer dan drie jaren in Noord-Amerika zijn. Ook de politie heeft scherpere maatregelen genomen. Voeger liet zij de vergaderingen houden en greep alleen dan in, wanneer sprekers hunne hoorders aanzetten tot daden, die in strijd zijn met de wetten des lands. Tegenwoordig worden in de meeste steden de vergaderingen zelve verboden. Dit zijn strenge maatregelen in een land, waarin men tot hiertoe het recht van het vrije woord en van vrijheid van vergaderen zonder eenige beperking heeft uitgeoefend. Doch de regering meent niet anders te kunnen handelen, en de groote meerderheid van de burgers is het met haar eens. Reeds is het voorgekomen, dat een anarchist uit Italië een Roomsche priester, die hem de onwel aanbood om te communiceren, verraderlijk vermoordde.

Omtrent de Synode der Reformed Church deelt De Hope mede:

Volgens ons bericht zal er een secretaris benoemd worden, wiens werk het zijn zal het godsdienstig onderwijs in de Sabbatsscholen te verbeteren. Dit is volgens ons inzien een schrede verder op den weg der centralisatie van al het werk der Kerk. Zij, die in sulken centralisatie beil zien voor de Kerk, zullen het besluit der Algemeene Synode met vreugde begroeten. De bureaucratische geest is sterk in de Kerk en tilt vele aanhangers. Men wil tegenwoordig alles reglementeeren en uniformeeren. Nu is het de Zondagschool, die aan de beurt is. Is dit het begin van een algemeene paedagogische reglementering van de godsdienstige opvoeding der jeugd in de Gereformeerde Kerk? Wie weet, of men niet spoedig er toe zal overgaan om ook het homiletisch werk der Kerk, de